

Міністерство освіти і науки України
Кіровоградська льотна академія
Національного авіаційного університету

**Матеріали
III Міжнародної
науково-практичної
конференції**

*«Управління високошвидкісними рухомими
об'єктами та професійна підготовка операторів
складних систем»*

Кіровоград, 2014

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Управління високошвидкісними рухомими об'єктами та професійна підготовка операторів складних систем» 27-28 листопада 2014 року, Кіровоград. – Вид-во КЛА НАУ, 2014, – 324 с.

Організаційний комітет:

Голова:

Неділько С.М. – начальник Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, д.т.н., професор.

Заступники голови:

Обідін Д.М. – заступник начальника Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету з навчальної та наукової роботи, д.т.н., професор;
Неділько В.М. – директор Науково-виробничого інституту аеронавігації Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент;
Сидоров М.В. – завідувач наукового відділу Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.пед.н., с.н.с.

Відповідальний секретар:

Козловська О.А. – с.н.с. наукового відділу Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету.

Члени оргкомітету:

Антонов П.Ц. – декан факультету автоматики і обчислювальної техніки Технічного університету Варна (Болгарія), к.т.н., доцент;
Баранов Г.Л. – заступник директора Центрального науково-дослідного інституту навігації та управління (м.Київ), д.т.н., професор;
Барабаш О.В. – завідувач кафедри вищої математики Державного університету телекомунікацій (м.Київ), д.т.н., професор;
Гецов П.С. – директор Інституту космічних досліджень та технологій Болгарської академії наук, (м.Софія), д.т.н., професор;
Залевський А.В. – декан факультету менеджменту Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент;
Калкаманов С.А. – професор кафедри електричного транспорту Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, д.т.н., професор;
Кіліан М. – завідувач кафедри розвитку та будівництва Університету прикладних наук Вайєнштефан-Трієздорф (Німеччина), доктор інженерних наук, професор;
Кушнір О.О. – помічник начальника академії з громадських зв'язків, к.пед.н.;
Макєєва Т.І. – професор кафедри безпека життєдіяльності Санкт-Петербурзького державного університету цивільної авіації, к.т.н., доцент;
Маклаков Г.Ю. – професор кафедри інформаційних технологій Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, д.т.н., професор;
Москвичов В.В. – перший заступник начальника Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н.;
Невиніцин А.М. – декан факультету обслуговування повітряного руху Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент;
Сметанська І. – завідувач кафедри комп'ютерних систем Університету прикладних наук Вайєнштефан-Трієздорф (Німеччина), доктор інженерних наук, професор;
Українець Є.О. – професор кафедри конструкції та міцності ЛА та двигунів Харківського університету повітряних сил ім. І.Кожедуба, д.т.н., с.н.с.;
Хращевський Р.В. – завідувач кафедри аеронавігації Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, д.т.н., професор;
Шульгін В.А. – декан факультету льотної експлуатації Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент.

За достовірність та науковий зміст викладеного матеріалу відповідають автори.

К.В. Суркова, Х.І. Миго Аналіз професійних програм планування та контролю за виконанням польотів	111
А.В. Козак Модель предоставления знаний для прогнозирования сценариев развития авиационных происшествий.....	113
О.В. Артеменко, Ю.С. Никитина Разработка автоматизированной обучающей системы по теме «Документы ICAO».....	115
А.В. Полищук Применение методов исследования стресса в авиации	117
Н.И. Пивень, Е.А. Редозубова, Я.О. Фурдуй От оценки профессионально важных качеств к диагностике психических состояний абитуриентов.....	120
Ю.В. Сікірда Організація виробничої та переддипломної практик менеджерів міжнародних авіаційних перевезень та міжнародного авіаційного туризму	123
К.Ю. Сурков Порядок определения факторов сложности управления воздушным движением.....	126
М.І. Півень Автодидактичні навички як компонент психолого-педагогічної компетентності курсантів	128
А.В. Ищенко, В.Н. Подкопайло, Н.И. Пивень, А.А. Редозубов Физическая работоспособность абитуриента как структурная единица профессионально-психологического отбора будущих авиационных спасателей.....	131
А.Н. Невиницын, И.О. Чебан Полет в режиме постоянного снижения.....	136
Л.М. Промоскаль Развитие качества силы как целостный процесс формирования психофизиологической надежности курсантов-пилотов.....	137
Л.Д. Свиріпа Шляхи обґрунтування цільової моделі системи фізичної підготовки майбутніх авіаційних спеціалістів	139
С.М. Таран Педагогічні умови ефективної професійної підготовки авіаспеціалістів засобами фізичної культури	142
Т.С. Плачинда Самоконтроль в процесі професійної підготовки авіаційних фахівців.....	144
І.З. Скловський, О.І. Скловська Проблема культурної адаптації в процесі професійної підготовки операторів складних систем	146
В.І. Аксьонова Методологічні засади міжкультурної комунікації у процесі професійної підготовки операторів складних систем.....	148
В.І. Аксьонова Проблеми міжкультурної комунікації в процесі професійної підготовки операторів складних систем в умовах культурної глобалізації (в контексті когнітивної лінгвістики).....	150
В.Г. Воронаєва Творчість як біполярний компонент самовдосконалення особистості у системі професійної підготовки операторів складних систем	152
В.Г. Воронаєва Толерантність як світоглядне кредо ціннісних орієнтацій та складова формування політичної свідомості особистості у системі професійної підготовки операторів складних систем.....	154

*І.З. Скловський, д.філос.н., професор
Кіровоградський національний технічний університет;
О.І. Скловська, к.і.н., доцент
Кіровоградська льотна академія
Національного авіаційного університету*

Проблема культурної адаптації в процесі професійної підготовки операторів складних систем

Культурна адаптація – це культурно-психологічні механізми, що формують стереотипи культурної поведінки та сприйняття певного типу культурного спілкування, приналежність до певної соціальної (професійної, корпоративної, релігійної, етнокультурної, ін.) групи, використання можливостей певного суспільства, в якому діють традиційні установи культури [1, 268 с.]. **Культурна адаптація** пов'язана з такими механізмами адаптації, як комунікація, цінності, норми, ідентифікація, традиції, фольклор, освіта, релігія, сім'я, родинні зв'язки. Сутність культурної адаптації полягає в забезпеченні захисту індивіда в ситуації інформаційного простору; вплив соціокультурного середовища на особистість курсанта в умовах постійної мінливості суспільства. Інформаційна модель передбачає підтримку етнічної ідентичності за рахунок відновлення етнічної культури, що є символом даного етносу; забезпечення адаптації етносу до нових соціально-культурних, соціально-політичних та економічних умов, вироблення необхідних культурних звичок з урахуванням специфіки розвитку певного етносу [3, 320 с.]. В основі культурної адаптації лежить принцип компліментарності (схожості життєвих настанов) та стереотипів поведінки, які виникають у процесі історичного розвитку. Адаптація культурна відбувається в контексті певної етнічної групи, що являє собою тип культурної спільноти, детермінованою історичними та символіко-культурними атрибутами етнічної ідентичності. **Адаптація культурна** дає змогу пристосуватися до загальної системи цінностей даного народу як своєрідної семантики основних сфер його життєдіяльності та розвитку; в основі адаптації культурної – культурно-етнічний код нації, до якого пристосовується індивід. Попри всі суспільно-політичні катаклізми, культурна адаптація відбувається завдяки тому, що функціонують певні інституціональні структури, наприклад, культурно-освітні товариства, певні традиції (виховання дітей), освітні і культурні установи, які передаються через механізм умовного рефлексу, сигнальної спадковості. Ці традиції засвоюються членами певної спільноти в процесі етнізації під час становлення та розвитку в особистісних структурах таких якостей, що відображають особливості певної національної спільноти [4, 240 с.].

На першому етапі адаптації особа засвоює етнокультуру у вигляді спресованого досвіду минулих поколінь, що має вигляд матеріалізованого, опредмеченого речового світу і комплексу психологічних особливостей сприйняття оточуючого світу та спілкування, які стають органічним змістом самої особи. На другому етапі особа, володіючи в тому числі і знаннями про культуру інших етносів, здатність до практичного сприйняття навколишнього світу та інформації про нього, сприймає вплив етнокультури більш вибірково. В результаті культурної адаптації відбуваються можливості для культурної акультурації, культурних змін, які відбуваються в результаті контакту з іншими етнічними особами. У процесі адаптації особою певної вона набуває здатності бачення іншомовного світу, одного й того ж способу його категоризації, систематизації, типізації, завдяки чому у них виявляється тотожність засобів інтерпретації природного соціального світу, їх етнічна схожість. Все це дає змогу провести процес ототожнення, уподібнення особи з певною етнічною спільнотою, що розгортається як переживання особою укоріненості в цю спільність, відчуття себе його частиною, так як відбувається процес самоідентифікації, усвідомлення себе членом певної етнічної спільноти, з'ясування свого місця серед інших спільнот, своєї позиції в системі міжетнічних відносин. Адаптації культурної можливо досягти за умови етнокультурної

компетентності особи, її здатності вільно орієнтуватися у світі значень етнокультури, користуватися нею в своєму житті, що дає змогу людині вільно орієнтуватися у світі, формувати свою поведінку всередині певної культури і одночасно відчувати її кордони, початок світу іншої культури. У міру витворення суспільством ефективних і спеціалізованих соціальних інститутів, вироблення і засвоєння взірців соціонормативної культури необхідний рівень упорядкованості дедалі досягається саме за допомогою таких соціокультурних регуляцій, як традиції, мораль, право, релігія, ідеологія, економічне регулювання тощо, які здійснюють функцію контролю опосередковано, які створюють певні механізми мовленнєвої адаптації [5, 16 с.].

У процесі міжкультурної комунікації передається і засвоюється соціокультурний досвід індивіда, відбувається зміна взаємодіючих суб'єктів, формуються нові особистісні якості. По мірі розвитку спільноти як всесвітньої розвивається і міжкультурна комунікація, яка виражається у зростаючому соціокультурному значенні для всього людства загальних досягнень цивілізації. Динаміка міжкультурної комунікації розглядається як процес безперервного розвитку, у якому різноманітні вектори соціокультурної взаємодії, зростання взаєморозуміння у різних сферах соціального життя і на різних рівнях (цивілізаційному, національному, міжгруповому, міжособистісному). Міжкультурну комунікацію слід уявити як діалектичний процес, у якому різноманітні вектори соціокультурної взаємодії (інтеграція – диференціація; універсалізація – партикуляризація; конфлікти – співпраця) не виключають, а взаємодоповнюють один одного.

Література

1. Аксьонова В. І. Основи професійної та організаційної (корпоративної) культури майбутнього авіафахівця. // Навчально-методичний посібник. Для курсантів денної форми навчання та слухачів заочної форми навчання. – Кіровоград: ДЛАУ, 2006. – 268с.
2. Аксьонова В.І. Соціокомунікативний сценарій козакофільства в обрядах української державності.// Україна – козацька держава! Зб. Наук праць Всеук. наук. практ. конф., 16 – 17 травня 2014 р. – Жовті Води. – С. 33 – 35.
3. Скловський І.З. Український етнос на рубежі ХХ – ХХІ ст. (метафізичний аналіз): монографія. – Дніпропетровськ: «Пороги», 2007. – 320 с.
4. Кримський С.Б. Запити філософських смислів: монографія / С. Б. Кримський. – К.:ПАРАПАН, 2003. – 240 с.
5. Кургузов А.О. Мова як засіб соціокультурної самоідентифікації особистості: Автореф. дис. канд. філос. наук: 09.00.03 / Запорізький державний університет. – Запоріжжя, 2004. – 16 с.